

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laiksi metsäkeskuksista ja metsätalouden kehittämiskeskuksesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 117/1995 vp laiksi metsäkeskuksista ja metsätalouden kehittämiskeskuksesta. Maa- ja metsätalousvaliokunta on antanut eduskunnalle asiasta mietintönsä n:o 8/1995 vp.

Eduskunta edellyttää, että lain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu maa- ja metsätalousministeriön metsäkeskuksiin kohdistuva ohjaustehtävä rajoittuu pääsääntöisesti tulosohtaukseen ja viranomais tehtävien hoitoon ja että erityistä asiantuntemusta vaativat, tarpeelliseksi osoittautuneet ohjaustehtävät kanavoidaan toimeksiantoina kehittämiskeskuselle.

Eduskunta edellyttää, että muodostettavien metsäkeskusten kokonaislukumäärä ei ylitä yhtätoista, ja edellyttää niin ikään, että toimipaikkoja määrättäessä noudatetaan hallinnon taloudellisimman ja tehokkaimman järjestämisen periaatetta.

Eduskunta edellyttää, että asetukseen otetaan säännökset, joiden mukaan metsäkeskusten johtokunnassa on kaksi valtion nimeämää

edustajaa, joista yksi voi edustaa ympäristön-suojelullista asiantuntemusta. Lisäksi toisen valtion edustajista tulee edustaa Metsähallitusta niissä metsäkeskuksissa, joiden toiminta-alueen metsätalousmaasta merkittävä osa on Metsähallituksen hallinnassa olevia valtion maita. Muista jäsenistä kolme on määrättävä asianomaisen metsäkeskuksen toimialueen edustavimpien metsänomistajajärjestöjen, yksi edustavimpien metsätyöntekijöiden tai metsäkoneurakoitsijoiden järjestöjen ja yksi edustavimman metsäteollisuuden järjestön ehdottamista henkilöistä. Mitä tässä on sanottu jäsenistä, koskee vastaavasti varajäseniä.

Eduskunta edellyttää, että johtokuntaan tulevia metsänomistajien edustajia ei nimitetä metsänhoito yhdistysten puheenjohtajien muodostaman kokouksen ehdottamista henkilöistä, vaan nimitys menettelyssä tulee noudattaa yhdistysten sääntöjä ja yleistä lakimääräistä päätöksentekojärjestystä.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

metsäkeskuksista ja metsätalouden kehittämiskeskuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Organisaatioiden yleistehtävä

Metsien kestävä hoitoa ja käyttöä, niiden monimuotoisuuden säilyttämistä sekä metsätalouden muuta edistämistä koskevia tehtäviä hoitavat alueelliset metsäkeskukset ja Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio (*kehittämiskeskus*).

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen edistämistehtävien lisäksi metsäkeskukset valvovat metsätaloutta koskevien lakien noudattamista

ja hoitavat muita viranomais tehtäviä sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään. Viranomais tehtävät eivät kuulu kehittämiskeskuksen tehtäväalueeseen.

2 §

Metsäkeskukset

Metsäkeskuksille kuuluvista metsätalouden edistämistehtävistä säädetään tarkemmin asetuksella. Viranomais tehtäviä koskevat säännökset sisältyvät asianomaisiin erityislakeihin

ja niiden nojalla annettaviin alemmanasteisiin säädöksiin ja määräyksiin. Metsäkeskukset suorittavat lisäksi ne tehtävät, jotka maa- ja metsätalousministeriö niille antaa.

Metsäkeskusten lukumäärän, toimialueet, toimipaikat ja nimet määrää valtioneuvosto.

Kun valtioneuvosto päättää muuttaa metsäkeskusten lukumäärää tai toimialueita, sillä on oikeus määrätä asianomaisten metsäkeskusten varoja ja velkoja sekä sopimuksia ja muita sitoumuksia samoin kuin niistä johtuvia tai muita oikeuksia ja velvoitteita koskevista järjestelyistä niiden kesken. Valtioneuvostolla on myös oikeus määrätä metsäkeskuksissa vireillä olevien hallintoasioiden ja henkilöstön siirroista asianomaisten metsäkeskusten kesken.

Metsäkeskuksista vähintään yksi on pääasiallisesti ruotsinkielisiä alueita varten.

3 §

Kehittämiskeskus

Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio on metsätalouden kehittämis- ja asiantuntijaorganisaatio, joka hoitaa sille kuuluvia tehtäviä tekemällä metsätaloutta koskevia esityksiä ja aloitteita sekä tuottamalla metsätaloudellisia kehittämis- ja asiantuntijapalveluja maa- ja metsätalousministeriölle, metsäkeskuksille ja muille tahoille sekä suorittamalla ne tehtävät, jotka maa- ja metsätalousministeriö, 1 §:n 2 momentissa säädetty tehtäväaluerajaus huomioon ottaen, sille antaa. Kehittämiskeskus hoitaa myös metsäkeskusten hallinnollisia palvelutehtäviä.

Kehittämiskeskuksen tehtävistä säädetään tarkemmin asetuksella.

Kehittämiskeskuksessa on ruotsinkielinen yksikkö.

4 §

Ohjaus ja valvonta

Metsäkeskukset ja kehittämiskeskus ovat maa- ja metsätalousministeriön ohjauksen ja valvonnan alaisia.

Maa- ja metsätalousministeriö antaa kehittämiskeskukselle metsäkeskusten ohjaustehtäviä muissa kuin viranomaistehtävissä.

5 §

Tehtävien eriyttäminen

Metsäkeskukselle kuuluvien sellaisten viran-

omaistehtävien hoito, joissa on kysymys yksityistä kansalaista tai yhteisöä yksittäisessä asiassa välittömästi koskevasta päätöksenteosta, eriytetään edistämistehtävien hoidosta siten, ettei toimihenkilö, joka ratkaisee tällaiset asiat, osallistu muiden kuin viranomaistehtävien hoitoon. Tehtävien hoidon eriyttämisestä säädetään tarkemmin asetuksella.

Edellä 1 momentissa eriytettäviksi tarkoitettujen viranomaistehtävien hoito ei kuulu metsäkeskuksen johtokunnan eikä johtajan tehtäväalueeseen.

Edellä 1 momentissa eriytettäviksi tarkoitettuja viranomaisasioita ratkaiseva toimihenkilö ei ole tässä ratkaisutoiminnassaan metsäkeskuksen johtokunnan eikä johtajan alainen.

6 §

Oikeuskelpoisuus ja oikeustoimikelpoisuus

Metsäkeskukset ja kehittämiskeskus voivat saada nimiinsä oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä hakea, kantaa ja vastata tuomioistuimissa ja muiden viranomaisten luona.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen metsäkeskukset ja kehittämiskeskus eivät saa antaa sitoumuksia liiketoimintaa harjoittavan yhteisön puolesta eivätkä rahoittaa tällaisen yhteisön toimintaa ilman eduskunnan valtion talousarvion yhteydessä myöntämää valtuutusta ja maa- ja metsätalousministeriön erikseen antamaa lupaa.

7 §

Elinkeinonharjoittaminen

Metsäkeskus ja kehittämiskeskus eivät saa harjoittaa elinkeinotoimintaa, joka ei liity niiden tarkoituksen toteuttamiseen. Metsäkeskukset ja kehittämiskeskus eivät myöskään saa harjoittaa elinkeinotoimintaa, joka voi vaarantaa niiden lakisääteisten tehtävien hoitamista tai sen puolueettomuutta.

8 §

Virkavastuu ja viranomaistehtävissä noudatettava menettely

Metsäkeskusten ja kehittämiskeskuksen johtokuntien jäsenet ja toimihenkilöt toimivat virkamiehen vastuulla varojen käytössä sekä metsäkeskusten johtokuntien jäsenet ja toimihenkilöt lisäksi hoitaessaan metsäkeskukselle kuuluvia viranomaistehtäviä.

Kun metsäkeskukset hoitavat niille säädettyjä tai määrättyjä viranomaistehtäviä, niiden on noudatettava, mitä hallintomenettelylaissa (598/82), tiedoksiannosta hallintoasioissa annetussa laissa (232/66), yleisten asiakirjain julkisuudesta annetussa laissa (83/51), asiakirjain lähettämisestä annetussa laissa (74/54) ja kielilaissa (148/22) säädetään.

9 §

Metsäkeskuksen johtokunta

Metsäkeskuksella on johtokunta, johon kuuluu seitsemän jäsentä. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen, jota koskevat samat säännökset kuin jäsentäkin. Johtokunnan asettaa maa- ja metsätalousministeriö neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan.

Johtokunnan jäsenten tulee edustaa metsäkeskuksen toimialueen metsänomistajia ja muuta metsäkeskuksen toiminnan kannalta keskeistä asiantuntemusta.

Johtokunnan tehtävistä, asettamisesta ja muista johtokuntaa koskevista tarpeellisista asioista säädetään tarkemmin asetuksella.

10 §

Kehittämiskeskuksen johtokunta

Kehittämiskeskuksella on johtokunta, johon kuuluu seitsemän jäsentä. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen, jota koskevat samat säännökset kuin jäsentäkin. Kehittämiskeskuksen johtaja on johtokunnan jäsen. Hänen varajäsenensä on hänen sijaisekseen määrätty toimihenkilö. Johtokunnan asettaa maa- ja metsätalousministeriö neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan.

Johtokunnan jäsenten tulee edustaa kehittämiskeskuksen toiminnan kannalta keskeistä asiantuntemusta. Johtokunnan jäsenistä kolmen tulee edustaa metsäkeskuksia. Metsäkeskusten edustajat tulee nimittää metsäkeskusten ehdottamista henkilöistä siten, että yksi jäsenistä nimitetään pääasiallisesti ruotsinkielisiä alueita varten olevan metsäkeskuksen ehdotuksesta.

Johtokunnan tehtävistä, asettamisesta ja muista johtokuntaa koskevista tarpeellisista asioista säädetään tarkemmin asetuksella.

11 §

Toiminnan rahoitus

Valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha, jonka puitteissa metsäkeskuksille ja kehittämiskeskukselle myönnetään valtionapua niille säädettyistä tai määrättyistä tehtävistä aiheutuviin toimintamenoihin ja maa- ja metsätalousministeriön hyväksymiin sijoitusmenoihin.

Valtionavun myöntämisestä, maksamisesta ja lopullisen määrän vahvistamisesta sekä käyttöä koskevista määräyksistä ja käytön valvonasta säädetään tarkemmin asetuksella ja asetuksella annetun valtuuden perusteella maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä.

12 §

Suoritteista perittävät maksut

Metsäkeskukset ja kehittämiskeskus perivät suoritteistaan maksuja. Suoritteiden maksullisuuden ja maksujen määräytymisen yleisten perusteiden osalta noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/92) säädetään.

Poiketen siitä, mitä valtion maksuperustelaissa säädetään, liikeloudellisin perustein hinnoitelluista suoritteista perittäviä maksuja voidaan alentaa, jos se on metsätalouden edistämisen, alueellisten seikkojen tai muun erityisen syyn vuoksi tarkoituksenmukaista. Maksujen alentamiseen voidaan käyttää metsäkeskuksille ja kehittämiskeskukselle valtion talousarviossa osoitettua valtionapua ja niiden saamia muita tuloja.

13 §

Kirjanpito ja tilintarkastus

Metsäkeskuksen ja kehittämiskeskuksen kirjanpitovelvollisuudesta, kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kirjanpitolaissa (655/73) säädetään.

Tilintarkastus sisältää metsäkeskuksen ja kehittämiskeskuksen tilikauden kirjanpidon ja tilinpäätöksen sekä hallinnon tarkastuksen. Tilintarkastusta varten metsäkeskuksella ja kehittämiskeskuksella on oltava vähintään yksi tilintarkastaja, jonka on oltava Keskuskauppa-kamarin, kauppa-kamarin tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä tilintarkastaja taikka tilintarkastusyhteisö.

Tilintarkastajan määrää maa- ja metsätalousministeriö neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan.

Tilintarkastajan tehtävistä, oikeuksista, velvollisuuksista, riippumattomuudesta ja tilintarkastuksen sisällöstä sekä muista kirjanpitovelvollisuutta, tilintarkastajaa ja tilintarkastusta koskevista tarpeellisista asioista säädetään tarkemmin asetuksella.

Metsäkeskukset ja kehittämiskeskus ovat valtion tilintarkastajien ja valtiontalouden tarkastusviraston valvonnan ja tarkastuksen alaisia.

14 §

Eläkerahasto

Metsäkeskukset ja kehittämiskeskus voivat palveluksessaan olevan henkilöstön ja näiden omaisten eläketurvan järjestämistä varten perustaa rahastoja. Näissä rahastoissa voi olla jäseninä myös muita metsätalouden piirissä työskenteleviä työnantajia.

Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa 1 momentissa tarkoitetuista rahastoista maksettavien eläke-etujen perusteet rahastoissa jäseninä olevien esityksestä.

15 §

Katselmustoimikunta

Kunkin metsäkeskuksen toimialueella on katselmustoimikunta, joka suorittaa sille erikseen laissa tai asetuksessa säädetyt tehtävät.

Katselmustoimikuntaa varten on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä tarpeellinen määrä asianomaista metsäkeskusta ja metsänomistajia edustavia jäseniä.

Katselmustoimikunta toimii kolmijäsenisenä puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan sekä metsäkeskusta edustavan jäsenen ja metsänomistajia edustavan jäsenen ollessa läsnä. Katselmustoimikunnan jäsenet toimivat virkamiehen vastuulla. Metsänomistajalla on oikeus olla läsnä katselmustoimituksessa.

Katselmustoimikunnan toiminnasta sekä jäsenten valinnasta ja kelpoisuusehdoista säädetään tarkemmin asetuksella.

16 §

Eräiden asiakirjojen salassapitovelvollisuus

Metsäkeskus ja kehittämiskeskus eivät ilman tilan omistajan suostumusta saa sivullisille an-

taa metsäsuunnitelmaan tai muihin hallussaan oleviin sitä koskeviin asiakirjoihin sisältyviä metsänomistajan varallisuutta tai taloudellista asemaa koskevia tietoja, ellei tietojen luovuttamisesta ole lailla erikseen säädetty.

17 §

Voimaantulosäännös

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tällä lailla kumotaan metsäkeskuksista ja metsälautakunnista 8 päivänä helmikuuta 1991 annettu laki (265/91).

Tämän lain tullessa voimaan Metsäkeskus Tapio ja Skogscentralen Skogskultur yhdistyvät Metsätalouden kehittämiskeskus Tapioksi, joka jatkaa niiden toimintaa tämän lain mukaisesti. Metsätalouden kehittämiskeskus Tapiolle siirtyvät kaikki yhdistyvien organisaatioiden varat ja velat sekä sopimukset ja muut sitoumukset samoin kuin niistä johtuvat tai muut oikeudet ja velvoitteet. Metsäkeskus Tapiossa ja Skogscentralen Skogskulturissa vireillä olevat säädöksiin perustuvat hallintoasiat siirtyvät tämän lain voimaan tullessa maa- ja metsätalousministeriön käsiteltäviksi.

Tämän lain tullessa voimaan metsälautakunnat muodostetaan niiden toimintaa jatkaviksi metsäkeskuksiksi siten kuin valtioneuvosto päätöksellään määrää. Metsäkeskuksille siirtyvät kaikki metsälautakuntien varat ja velat sekä sopimukset ja muut sitoumukset samoin kuin niistä johtuvat tai muut oikeudet ja velvoitteet siten kuin valtioneuvosto määrää. Metsäkeskuksille siirtyvät myös metsälautakunnissa vireillä olevat hallintoasiat siten kuin valtioneuvosto määrää.

Tämän lain tullessa voimaan siirtyy Metsäkeskus Tapion ja Skogscentralen Skogskulturin palveluksessa oleva henkilöstö Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion henkilöstöksi sekä metsälautakuntien palveluksessa oleva henkilöstö metsäkeskusten henkilöstöksi toimiase-
maa ja tehtäviä lukuun ottamatta entisin etuuksin ja velvoittein, jollei tuotannollis-taloudellisista syistä muuta johdu. Maa- ja metsätalousministeriö päättää metsälautakuntien henkilöstön sijoittamisesta metsäkeskuksiin.

Mitä metsälautakunnista muualla säädetään, koskee tämän lain voimaan tultua metsäkeskuksia.

Kun metsäkeskusten ja kehittämiskeskuksen

johtokunnat asetetaan ja tilintarkastajat määrätään ensimmäisen kerran, päättyy kumpienkin toimikausi vuoden 1999 lopussa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 1995
